

atelier mooi drenthe

Atelier Mooi Drenthe

Werkatelier gemeente Meppel
Thema: Stads- en dorpsranden

29 juni 2011

Case: de gefaseerde uitbreiding van het buurtje Weidelint in Nijeveen

Het werkatelier start op locatie, in de eerste – reeds gerealiseerde fase – van Weidelint, een nieuw wijkje aan de zuidoostzijde van het lintdorp Nijeveen. De regen houdt het groepje deelnemers niet tegen om het gebied eens uitgebreid te verkennen. In het welstandsvrije gebied variëren de gerealiseerde woningen van modern tot Larense villa, maar ook zgn. cataloguswoningen. Kleur en materiaal is dan ook zeer divers evenals de bebouwing langs de rooilijn die in allerlei varianten is uitgevoerd, met of zonder voortuin of groene plint. Er staan een aantal woonblokken in die ontworpen zijn door B&O Architecten met identiek materiaalgebruik maar verschillend van vorm. Aan de achterzijde van de woningen loopt een brede waterschapssloot met aan een zijde een wandelpad. Er is een verbindend wandel- en fietspad met bruggetje met de naastgelegen wijk. De nieuwe uitbreiding beslaat 2 “slagen”. Er is in feite een nieuwe dorpsrand ontstaan.

Het eerstvolgende project is de invulling van zes kavels op de kop aan de zuidzijde waarna de eerste fase van Weidelint zal zijn voltooid. Hoe kan er geleerd worden van het gerealiseerde en een koers uitgezet worden voor een passende invulling van de zes kavels. Daarnaast is het de uitdaging om de volgende twee bouwfases (die een aantal decennia kunnen beslaan) zo uit te voeren dat er een toonbare dorpsrand kan ontstaan en deze geborgd kan blijven.

Vanaf de Nijeveense Kerkweg wordt het gebied en de bestaande rand bekeken. Geconstateerd wordt dat de huidige rand van het Weidelint niet landschappelijk is ingepast.

Doorrijdend naar Meppel (kopse kant van het Weidelint) geldt hetzelfde. De uitbreiding is niet gehecht aan het landschap.

In het gemeentehuis heet Annelies van Koeverden, stedenbouwkundige bij de gemeente Meppel, iedereen welkom. Ze heeft gezorgd voor een aantal kaarten, zowel van de gemeente als van Google earth.

Els houdt een korte inleiding. Dit onderwerp sluit uitermate goed aan bij het thema stads- en dorpsranden waar het atelier mee bezig is. Ze zal nog een kaart maken met gebiedskenmerken, zoals de vergeten beekdalen en bedrijventerreinen, van Meppel. Het atelier heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de stads- en dorpsranden vanaf 1900 tot nu. Tot 1960 waren het nog silhouetten, nu zijn het zones. In deze randzones is de verhouding groen-steen van groot belang. Op dit moment vind

er een vertaling van het onderzoek naar dorps- en stadsrandtypologieën plaats. Dit zal tijdens het werkatelier stads- en dorpsranden (21 september) gepresenteerd worden en zal er een uitwisseling plaatsvinden met onder andere de betrokken gemeenten en met o.a. Yttje Feddes, landschapsarchitect en rijksadviseur voor het landschap. Hier zal dan ook de invloed van de stads- en dorpsrand op het landschap aan de orde komen. Beoogd wordt een collectieve aanvraag in te dienen bij het Stimuleringsfonds voor de Architectuur voor de verdere uitwerking van het onderzoek naar de Drentse stads- en dorpsrandzones. Meppel is zeer geïnteresseerd.

Vandaag gaat het over de uitbreiding van Nijeveen met medeneming van Nieuwveenselanden van Meppel. De stad Meppel groeit in feite naar Nijeveen toen: wat blijft er van het groen tussen beide gebieden? Er blijft ong. 600m over tussen Nieuwveenselanden en Nijeveen. Wanneer is er nog sprake van 'stad' en 'dorp' en kan Nijeveen haar dorpsrand behouden? Men is het er over eens dat er in ieder geval een duurzame invulling gekozen moet worden.

De rand van Weidelint heeft nu geen groen. Voor wat betreft de verbindingen, er is een die de andere wijk inloopt, de andere twee lopen dood tegen de centrale afwateringssloot. De tuinen aan het water zijn niet in een groenplan geborgd. Er is geen samenhangend en aantrekkelijk beeld, met hoge beschoeiingen en schuttingen en hier en daar een groen oase.

E.e.a. zou opgenomen kunnen worden in het stedenbouwkundig plan. De erfscheidingen zijn wel geregeld door de gemeente.

Is het mogelijk je stedenbouwkundig op een wijze te ontwerpen dat het openbare groen 'als vanzelf' collectief groen wordt? Dit zal in ieder geval moeten worden meegenomen in de exploitatie, als het ware als een cadeautje voor de bewoners.

Dan het thema Welstandsvrij bouwen. Er is een presentatie geweest van alle bouwplannen met alle opdrachtgevers. Maar heeft het groen genoeg aandacht gehad? Er wordt geconcludeerd dat bij welstandsvrij bouwen in ieder geval een sterke sturing zou moeten zijn op de implementatie van groen en een collectieve landschappelijke zone. Eerst sterk ontwerp op blauw-grijs-groen.

Meppel is bezig met de structuurvisie. Daarin komen de randzones niet aan de orde, ter sprake. Ook loopt de gemeente Meppel tegen de Provinciegrenzen aan. De politiek bepaalt de grens. Er wordt nog benoemd dat Kolderveen en Nijeveen in het Provinciale Cultuurhistorische Kompas zijn opgenomen als belangrijke randveeëntgningen.

Dan wordt het concreet. Wat betekent dit voor de huidige situatie van het Weidelint en hoe kunnen er betere keuzes gemaakt worden om het groen te borgen. Als de huidige rand van het Weidelint de definitieve rand zou zijn, kan dit met een groenstructuur? In het voortraject zou je het collectieve groen vast moeten leggen, tekenen. En veel bomen planten. Opgave: casco tekenen met groen. De asverlegging van de wegen in het huidige Weidelint. Advies: niet doen of het moet een logisch gevolg zijn en op de juiste schaal. Zie het fietspad met knik. Het Millenniumbos gedijt niet goed. Het zou

meegenomen kunnen worden in de ontwerpogave voor de kop. De tussenzone zou vergroot kunnen worden, als wandelzone met pad en water aansluitend op het Millenniumbos. Er worden verschillende interessante suggesties gedaan.

Ook wordt er geconcludeerd dat er een visie nodig is voor het gebied tussen de bebouwing en de Nijeveense Kerkweg en voor het gebied tussen Nijeveen en Meppel. E.e.a. heeft invloed op de landschapsmaat. Wie is eigenaar van het overgebleven landschap? Komt er een verbinding met de kerk? Het financiële aspect zal vanaf het begin meegenomen moeten worden in de ontwerpen voor de structuur. Een maximum-minimum model.

Naast de invulling van de laatste zes woningen aan het Weidelint en hun positie in de nieuwe dorpsrand is de aanhechting van de wijk op de bestaande en te creëren wegen en voet- en fietspaden net zo belangrijk. Komt er uiteindelijk een weg aansluitend op de Kerkweg, of een fietspad of voetpad? Ook ligt er volgens de gemeente een stukje agrarische grond dat door de boer alleen bereikt kan worden dwars door het gebied. Kan dat anders?

Overwogen zou moeten worden of grondruil mogelijk is. En er zou over gesproken moeten worden in het kader van de ontwikkelingen van het landbouwbeleid in de toekomst. Tenslotte liggen er al veel landbouwwegen. Het onderhoud is haast niet meer op te brengen.

Els wil met het atelier bij de gemeenten de aandacht te vestigen op de starten aan de stad (dorp), deze zijn zeer 'kostbaar' zowel qua bekostiging als voor het behoud van de samenhang met het landschap. Er zal over worden gepubliceerd en ze worden benoemd in het werkatelier in september. De toekomst is gericht op de compacte stad.

Voor wat betreft de aanvraag bij het Stimuleringsfonds voor de architectuur, die is urgent. De gemeenten hebben grond en dus plannen. De opgave voor de toekomst is inbreiding en herstructurering. Op de website zullen Streek- en Omgevingsvisie van de Provincie Drenthe geplaatst worden. De schetsen die vandaag gemaakt zijn worden gescand en gemaild naar de deelnemers.

Al met al wellicht een van de meest concrete werkateliers in de reeks met daadwerkelijke mogelijkheden voor de invulling van de locatie rond het Weidelint. De stedenbouwkundigen van de gemeente Meppel zijn in ieder geval geïnspireerd en zullen verschillende onderdelen nader bekijken.

